

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้เลี้ยงไก่เนื้อ
ประเภทอิสระกับมีสัญญาผูกพัน ในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน สายันต์ เทวัน

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์)สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ สุททสุภา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป คชศิลา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฐิน ศรีมงคล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระกับแบบมีสัญญาผูกพัน ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม และการใช้เทคโนโลยีในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อทั้ง 2 ประเภท ในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระและแบบมีพันธะกับบริษัทเอกชน ในอำเภอสันกำแพงและดอยสะเก็ด ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 82 ฟาร์ม รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่า t-test เพื่อหาความแตกต่างของระดับรายได้ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และการใช้เทคโนโลยีในการผลิตไก่เนื้อ

จากผลการวิจัยพบว่า รายได้สุทธิจากการเลี้ยงไก่เนื้อต่อรุ่นต่อเดือน ขนาดของฟาร์ม แรงงานทั้งหมดในการเลี้ยงไก่เนื้อ สินเชื่อในการเลี้ยงไก่เนื้อ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบอิสระกับแบบมีสัญญาผูกพัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบอิสระกับแบบมีสัญญา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แต่การได้รับข่าวสารทางการเกษตรไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนการใช้เทคโนโลยีในการผลิตไก่เนื้อ ในด้านอาหาร การให้อาหาร โรงเรือน อุปกรณ์การเลี้ยงไก่ การจัดการในฟาร์ม และการสุขาภิบาลต่างๆ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อทั้ง 2 ประเภท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ปัญหาในการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรทั้ง 2 ประเภท คือ โรคติดต่อ ทำให้ไก่ตายเป็นจำนวนมากแต่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการจำหน่ายไก่เนื้อออกสู่ตลาดแต่อย่างใด

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อนั้น พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่(76.9 %) ต้องการความช่วยเหลือ เพราะเกษตรกรขาดปัจจัยการผลิต ปัญหาอื่นๆ ก็มี เช่น ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาแพง และราคาไก่เนื้อไม่ดี

ข้อคิดเห็นในการทำฟาร์มไก่เนื้อกับบริษัทเอกชนเปรียบเสมือนเป็นแรงงานรับจ้างของบริษัทเอกชนนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่(85.4%)ให้ความเห็นว่า เป็นลักษณะของการเป็นลูกจ้าง เพราะบริษัทเป็นผู้ลงทุนทุกอย่าง เกษตรกรต้องทำตามคำสั่งของบริษัท และถูกเอารัดเอาเปรียบ แต่มีบางส่วน(21.9 %)คิดว่าไม่เป็นเสมือนแรงงานรับจ้างของบริษัทเพราะเป็นการทำงานที่อิสระและเป็นการลงทุนร่วมกันในการเลี้ยงไก่เนื้อ

Thesis Title A Comparative Study on the Socio-economic Conditions of
Independent and Contract Broiler Farmers in Chiang Mai Province.

Author Mr. Sayan Tawan

M.Sc.(Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc.Prof.Dr. Paiboon Suthasupa	Chairman
Assist. Prof. Dusdee Na Lampang	Member
Assist. Prof. Prateep Kochsila	Member
Assist. Prof. Katin Srimongkol	Member

Abstract

The research aimed to make a comparative study of the socio-economic status between the independent and contract broiler farmers in Chiang Mai province, to study the socio-economic impact and the technology used in broiler production as well as problems and recommendations of both types of broiler farming in Chiang Mai.

The population studied include 82 farms of the independent and contract broiler farmers in Amphur San Kampaeng and Doi Saket ,Chiang Mai province.The data was gathered by interviewing with a set of questionnaires. Statistical analysis used were percentage,mean,standard deviation and t-test to examine the differences of income, socio-economic factors and the technology used in broiler production.

From research findings, it was found that net income from broiler per stock per month, farm size, total labour, production credit between the independent and contract farms were significantly different at 0.01 level, while frequency of contacting with officials by independent farmers was different significantly at 0.01

level but the frequency of receiving agricultural information was not significantly different at all.

As for technology used in broiler production in terms of feed, feeding methods, housing, chicken raising equipments, management and other sanitations of broiler between the two types of farming were significantly different at 0.01 level.

Problems of broiler farmers of both types were diseases, but most farmers had no problems in marketing their products.

As for assistance needs from government, it was found that most farmers needed assistance because they lack of production inputs. Other problems included expensive raw materials for animal feed and low price of broiler.

As regards farmer's opinions on contract farming with private company as if they like company's employees. Most farmers opined that the company invested everything, farmers had to follow everything guided by the company and being exploited. However, some farmers felt that they were not company's employees because it was independent job as well as joint venture.